

بسم الله الرحمن الرحيم

فیزیوتراپی در بیماری های

روماتیسمی و پوستی

تألیف:

دکتر محمد اکرمی

دانشیار گروه فیزیوتراپی دانشگاه علوم پزشکی تهران

ایلیا خواجه

فیزیوتراپست

قلم علم - پایگاه فرسنگ

سرشناسه	: اکبری، محمد، ۱۳۴۲.
عنوان و نام پدیدآور	: فیزیوتراپی در بیماری های روماتیسمی و پوستی / مؤلفین: دکتر محمد اکبری، ایلیا خواجه.
وضعیت ویراست	: ویراست ۲.
مشخصات نشر	: تهران: قلم علم: پایگاه فرهنگ، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: ۴۸۷ ص.: مصور، جدول، نمودار.
شابک	: ۲۵۰۰۰۰ ریال: ۶-۰۵۹-۲۷۳-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: اولین ویراست کتاب حاضر با عنوان "فیزیوتراپی در موارد روماتیسمی و پوست" در سال ۱۳۸۴ توسط اندیشمند منتشر شده است.
یادداشت	: واژه نامه.
یادداشت	: نامه.
یادداشت	: نمایه.
عنوان دیگر	: فیزیوتراپی در موارد روماتیسمی و پوست.
موضوع	: روماتیسم - فیزیوتراپی.
موضوع	: پوست - بیماری های - فیزیوتراپی.
شناسه افزوده	: خواجه، ایلیا، ۱۳۴۲.
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۲ ف ۶۶۶/الف ۷/ ۹۰
رده بندی دیویی	: ۷۷۳-۶۱/۶۱۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۳۸۰۴۹۳

فیزیوتراپی در بیماری های روماتیسمی و پوست (ویرایش دوم)

مؤلفین: دکتر محمد اکبری، ایلیا خواجه

ناشر: قلم علم

ناشر همکار: پایگاه فرهنگ

چاپ و صحافی: موسسه پگاه

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۲

شمارگان: ۱۰۰۰

قطع: وزیری

شابک: ۶-۰۵۹-۲۷۳-۶۰۰-۹۷۸

قیمت: ۲۵۰۰۰۰ ریال

پیش‌گفتار

کتابی را که پیش رو دارید حاوی مطالب جمع‌آوری شده طی پانزده سال تدریس فیزیوتراپی در بیماری‌های داخلی ۲ (موارد روماتیسمی و پوستی) در دانشکده علوم توانبخشی است. این کتاب در ۲ بخش (بخش اول، ۲۳ فصل مربوط به بیماری‌های روماتیسمی و بخش دوم، ۴ فصل مربوط به بیماری‌های پوستی) تدوین شده است. فصل‌های ۲ تا ۹ به بیان روش‌های مختلف فیزیوتراپی در مواجهه با موارد روماتیسمی اختصاص دارند. به طوری که انتظار می‌رود خواننده با درک مطالب این فصل‌ها بتواند برای انواع مراجعین روماتیسمی از هر نوع و در هر مرحله از بیماری، بسته به امکانات موجود، برنامه فیزیوتراپی تعیین و اجرا کند. در فصل ۱۰ تا ۲۳ خلاصه‌ای از بیماری و روش‌های خاص فیزیوتراپی مربوط، آورده شده است. از آنجا که قسمت عمده موارد کاربرد جراحی‌های آرتروپلاستی برای رفع اختلالات ناشی از بیماری‌های روماتیسمی (استئوآرتروز اولیه یا ثانویه، آرتريت روماتوئید و...) است، فصل ۱۹ به بیان مختصری از روش‌های جراحی تعویض مفصل ران و زانو به همراه فیزیوتراپی خاص این روش‌ها اختصاص داده شده است.

همچنین در رابطه با ترنشن، چون کاربرد عمده آن برای ستون مهره‌ای و جهت کاهش علائم ناشی از موارد روماتیسمی مخصوصاً استئوآرتروز مفاصل دیسکی و فست است، در فصل ۹ کتاب، به بحث درباره اثرات و روش‌های مختلف کاربرد ترنشن پرداخته شده است.

در مورد بعضی بیماری‌ها که مطالب بدون کافی به زبان فارسی وجود ندارد (اختلالات عروقی اندامها، ضایعات اعصاب محیطی، فیبرومیالژی و...) به بیماری به صورت کامل‌تری توضیح داده شده است.

در فصل ۲۴ کلیاتی در مورد بیماری‌های پوستی و علائم شایع آن‌ها آورده شده است. در فصل ۲۵ روش‌های مختلف موجود فیزیوتراپی در موارد پوستی نوشته شده است و در فصل‌های ۲۶ و ۲۷ خلاصه تعدادی از بیماری‌های شایع پوستی به همراه موارد خاص فیزیوتراپی آن‌ها توضیح داده شده است.

در خاتمه از تمام کسانی که در جمع‌آوری و تدوین این کتاب منشأ اثر بوده‌اند، کمال تشکر را دارم و اذعان می‌دارم که ممکن است این کتاب نیز مانند دیگر محصولات بخش توانبخشی داشته باشد که امید است با یادآوری علاقه‌مندان رفع گردد.

دکتر محمد اکبری

بهار ۱۳۸۵

پیش‌گفتار ویرایش اول

علیرغم تعداد کم دانشجویان فیزیوتراپی نسبت به سایر رشته‌های گروه پزشکی، در مدتی کمتر از چهار سال، چاپ اول کتاب فیزیوتراپی در بیماری‌های روماتیسمی و پوستی تمام شد. استقبال گروه‌ها و افراد متقاضی، نگارنده را بر آن داشت تا برای چاپ دوم آن اقدام نماید. در این ویرایش برخی اشکالات موجود در چاپ اول رفع و مطالب جدیدی نیز بدان افزوده شد. امید است که مورد استفاده علاقه‌مندان قرار گیرد.

دکتر محمد اکبری

زمستان ۱۳۸۸

پیش‌گفتار ویرایش دوم

بیماری‌های روماتیسمی و پوستی گروه بسیار وسیعی از آسیب‌های جامعه بشری را شامل می‌شوند. برای تعداد زیادی از این بیماری‌ها، علت شناخته شده‌ای وجود ندارد. بسیاری از این بیماری‌ها بعد از شروع، تا پایان عمر با بیمار همراه خواهند بود؛ لذا برای درمان این بیماری‌ها، در کنار دیگر روش‌های بهداشتی درمانی، روش‌های مختلف فیزیوتراپی نیز از اهمیت بالایی برخوردارند. برای نتیجه‌گیری بهتر، مناسب است که فیزیوتراپیست برنامه و اهداف درمانی کوتاه مدت و دراز مدت برای مراجع خود، طراحی و اجراء کند. نظر به طبیعت دوره‌ای تعداد زیادی از این گروه از بیماری‌ها، لازم است مراجعین به طور دوره‌ای معاینه شوند تا اهداف و برنامه درمانی، طبق یافته‌های ارزیابی، سنج و اجراء شوند.

در بخش اول این مجموعه، روش‌های مختلف فیزیوتراپی در بیماری‌های روماتیسمی و نیز تعدادی از بیماری‌های مهم روماتیسمی و فیزیوتراپی اختصاصی هر کدام، در فصل‌های جداگانه توضیح داده شده است. در بخش دوم، روش‌های مختلف فیزیوتراپی در بیماری‌های پوستی و نیز تعدادی از بیماری‌های مهم پوستی و فیزیوتراپی اختصاصی هر کدام به رشته تحریر درآمده است. لازم به ذکر است که برای هر بیمار یک برنامه درمانی اختصاصی، و با توجه به شرایط، بیمار، ترجیح باید تنظیم شود. در این کتاب روش‌های درمانی مناسب برای درمان بیماران ذکر شده و درمانگر باید این روش، با توجه به تصمیم‌گیری بالینی و شرایط و ترجیح بیمار استفاده کند، بدیهی است که استفاده از یک برنامه برای تمام بیماران کاری بیهوده است. استفاده از روش‌های درمانی برای یک بیمار با توجه به تجربه، خلاقیت و ابتکار درمانگر، شرایط و ترجیح بیمار و تصمیم‌گیری بالینی متفاوت است.

در ویرایش جدید سعی بر آن شد تا با همکاری گروه‌های انگلیسی، خواننده با اصطلاحات رایج بیشتر آشنا شود. در این نسخه، در عین بازنگری، تجدید نظر مناسب و مطالب جدید به متن فصل‌های پیشین کتاب، چهار فصل "درمان‌های دستی در بیماری‌های روماتیسمی"، آموزش بیمار و برنامه تمرین در منزل"، "وسایل کمکی برای جابجایی" و "استئوپروز" نیز اضافه شد. در فصل مربوط به هر بیماری، درمان فیزیکی آن در چهار بخش "درمان الکتریکی و حرارتی"، "درمان دستی"، "تمرین درمانی" و "درمان‌های خاص (مانند استفاده از وسایل کمکی، اسپلینت، کش و...)"، آموزش بیمار و تمرین در منزل" توضیح داده شده است. در ابتدای هر فصل ترسیمی کلی از محتویات فصل نمایش داده شده است که به خواننده در طی این اطلاعات کمک می‌کند و همچنین مکانی مناسب برای خلاصه نویسی رقم زده است.

امیدوارم مطالب این کتاب در پیشبرد میزان آگاهی دانشجویان، بیماران و سایر علاقه‌مندان در کاربرد روش‌های درمانی و مراقبتی مناسب در مواجهه با این گروه گسترده از بیماران موثر باشد.

بر خود لازم می‌دانم از تلاش‌های بسیار مؤثر همکار گرامی جناب آقای فیزیوتراپیست **سیا خواجه** در زمینه تهیه برخی مطالب و ویرایش متن کتاب تشکر کنم.

در خاتمه از تمام کسانی که در جمع‌آوری و تدوین این کتاب همکاری داشته‌اند کمال تشکر را دارم و همواره خود را نیازمند نظرات اصلاحی همکاران و صاحب نظران می‌دانم.

دکتر محمد اکبری

زمستان ۱۳۹۲

بخش اول

فیزیوتراپی در بیماری‌های روماتیسمی

۱	فصل ۱: مقدمه و دسته‌بندی بیماری‌های روماتیسمی
۷	فصل ۲: ارزیابی و معاینه بیماران روماتیسمی
۲۵	فصل ۳: درمان‌های الکتریکی و حرارتی در بیماری‌های روماتیسمی
۳۵	فصل ۴: درمان‌های دستی در بیماری‌های روماتیسمی
۴۵	فصل ۵: تمرین‌های رمانی در بیماری‌های روماتیسمی
۶۳	فصل ۶: آموزش بیمار و برنامه تمرین در منزل
۷۵	فصل ۷: اسپینت و گفش در بیماری‌های روماتیسمی
۹۳	فصل ۸: وسایل کمکی برای ایستادگی
۱۳۱	فصل ۹: ترکشن ستون فقرات در بیماری‌های روماتیسمی
۱۵۱	فصل ۱۰: آرتریت روماتوئید
۱۶۳	فیزیوتراپی
۱۷۳	فصل ۱۱: استئوآرتروز
۱۷۹	فیزیوتراپی
۱۸۵	فصل ۱۲: آرتریت روماتوئید جوانان (جوانان استی)
۱۸۹	فیزیوتراپی
۱۹۳	فصل ۱۳: اسپوندیلوآرتروپاتی
۲۰۷	فصل ۱۴: لوپوس اریتماتوس سیستمیک
۲۱۲	فیزیوتراپی
۲۱۵	فصل ۱۵: میوپاتی‌های التهابی ایدیوپاتیک
۲۲۱	فیزیوتراپی
۲۲۵	فصل ۱۶: اسکلوودرمی
۲۳۰	فیزیوتراپی
۲۳۳	فصل ۱۷: استئوپروز
۲۴۱	فیزیوتراپی
۲۴۷	فصل ۱۸: دیگر بیماری‌های روماتیسمی
۲۷۱	فصل ۱۹: فیزیوتراپی همراه با روش‌های جراحی در بیماری‌های روماتیسمی
۳۱۷	فصل ۲۰: فیزیوتراپی در اختلالات عروقی اندامها
۳۴۱	فصل ۲۱: فیزیوتراپی در ضایعات اعصاب محیطی
۳۷۶	پیوست فصل ۲۱: ارزیابی و معاینه مچ و دست

۳۸۳	فصل ۲۲ : فیبرومیالژی
۳۹۱	فیزیوتراپی
۳۹۵	فصل ۲۳ : سندرم درد مایوفاشیال
۴۰۴	درمان سندرم درد مایوفاشیال
۴۰۶	پیوست فصل ۲۳: الگوی انتشار درد نقاط ماشه‌ای شایع

بخش دوم

فیزیوتراپی در بیماری‌های پوستی

۴۰۹	فصل ۲۴ : پوست و بیماری‌های پوستی
۴۱۷	فصل ۲۵ : فیزیوتراپی در بیماری‌های پوستی
۴۲۳	فصل ۲۶ : پسوریازیس
۴۲۶	فیزیوتراپی
۴۲۹	فصل ۲۷ : دیگر بیماری‌های پوستی
۴۴۳	پیوست ۱ : آزمون‌های آزمایشگاهی این در بیماری‌های روماتیسمی
۴۴۴	پیوست ۲ : درمان دارویی در بیماری‌های روماتیسمی
۴۴۵	پیوست ۳ : دامنه حرکتی طبیعی مفاصل بدن
۴۴۶	پیوست ۴ : وضعیت بسته مفصل
۴۴۷	پیوست ۵ : وضعیت باز مفصل
۴۴۸	پیوست ۶ : الگوهای محدودیت کپسولی مفاصل
۴۴۹	پیوست ۷ : یافته‌های فیزیکی در بیماری‌های روماتیسمی و علائم احتمالی آن‌ها
۴۴۹	پیوست ۸ : تقسیم‌بندی مایع سینوئیل
۴۴۹	پیوست ۹ : تورم
۴۵۰	پیوست ۱۰ : آزمون‌های رایج تنش بافت عصبی
۴۵۲	پیوست ۱۱ : درماتوم‌های بدن و نواحی کلیدی حسی جهت آزمون درماتوم
۴۵۳	پیوست ۱۲ : ناحیه توزیع حسی اعصاب محیطی
۴۵۴	پیوست ۱۳ : میوتوم‌های بدن
۴۵۴	پیوست ۱۴ : شاخص توده بدنی
۴۵۵	پیوست ۱۵ : حجم‌ها و ظرفیت‌های ریه
۴۵۷	واژه یاب